

Sygn. akt II CSK 770/14

POSTANOWIENIE

Dnia 9 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Hubert Wrzeszcz (przewodniczący)

SSN Agnieszka Piotrowska

SSN Dariusz Zawistowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa J. S.
przeciwko Wojewódzkiemu Specjalistycznemu Szpitalowi [...]
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 9 kwietnia 2015 r.,
skargi kasacyjnej powódki
od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 18 czerwca 2013 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w Ł. do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o
kosztach postępowania kasacyjnego, znosząc postępowanie w
części objętej protokołem rozprawy z dnia 7 czerwca 2013 r.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 19 października 2012 r., w sprawie z powództwa J. S. przeciwko Wojewódzkiemu Specjalistycznemu Szpitalowi [...], oddalił powództwo o zadośćuczynienie i odszkodowanie.

Apelację od tego wyroku złożyła A. W., działająca jako pełnomocnik powódki. Na rozprawie apelacyjnej w dniu 7 czerwca 2013 r. występująca w imieniu powódki A. W. poparła apelację i oświadczyła, że nie jest radcą prawnym; prowadzi kancelarię prawną i oprócz niniejszej sprawy doradza powódce w sprawach spadkowych.

Postanowieniem z dnia 18 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok i odrzucił pozew. W ocenie Sądu drugiej instancji A. W. nie była uprawniona do występowania w charakterze pełnomocnika powódki, zgodnie z wymaganiami art. 87 § 1 k.p.c., co stanowi przyczynę nieważności postępowania (art. 379 pkt 2 k.p.c.). A. W. wraz z pozewem złożyła ramową umowę zlecenia z dnia 15 września 2011 r. Zgodnie z jej postanowieniami A. W. zobowiązała się do stałego reprezentowania i prowadzenia spraw w imieniu i na rzecz powódki w zakresie prawa handlowego, gospodarczego, podatkowego, administracyjnego, prawa pracy i prawa cywilnego łącznie z postępowaniem sądowym i egzekucyjnym, odnoszących się zarówno do sfery życia prywatnego, jak i zawodowego powódki. W celu realizacji tej umowy strony zobowiązały się do zawierania wykonawczych umów zlecenia, w których dokładnie określone zostaną wzajemne zobowiązania stron, w tym wynagrodzenie. W dniu 15 września 2011 r. powódka i A. W. zawarły umowę zlecenia nr 1/2011, której przedmiotem było zlecenie A. W. dokonywania wszelkich czynności związanych z prowadzeniem sprawy o odszkodowanie i zadośćuczynienie z tytułu szkody doznanej przez powódkę podczas pobytu w szpitalu [...] przeciwko Wojewódzkiemu Specjalistycznemu Szpitalowi [...]. Sąd Okręgowy uznał, że przedmiot sporu mieści się w zakresie zlecenia przyjętego przez A. W. W ocenie Sądu Okręgowego nie wykazano jednak, aby stosunek zlecenia łączący A. W. z powódką miał charakter stały, a zatem nie wykazano, by A. W. była uprawniona do reprezentowania powódki w charakterze pełnomocnika procesowego. Ponieważ pozew został złożony przez osobę, która nie może występować jako pełnomocnik powódki w sprawie, podlegał on odrzuceniu, zaś

postępowanie pierwszoinstancyjne zakończone wydaniem zaskarżonego wyroku było dotknięte nieważnością.

Skarga kasacyjna powódki została oparta na podstawie naruszenia prawa procesowego (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). W ramach tej podstawy skarżąca zarzuciła obrazę art. 92 k.p.c. w zw. z art. 386 § 3 i art. 130 § 1 k.p.c. oraz art. 199 § 1 i 2 k.p.c. W oparciu o te zarzuty wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Występowanie w sprawie w charakterze pełnomocnika osoby, która nim być nie może oznacza brak należytego umocowania pełnomocnika i prowadzi zawsze do nieważności postępowania (art. 379 pkt 2 k.p.c.). Uchybienie to nie może być usunięte w drodze zatwierdzenia przez stronę czynności dokonanych przez tę osobę (por. uzasadnienie uchwały SN z dnia 28 lipca 2004 r., III CZP 32/04, Biul. SN 2004, nr 7, poz. 8, oraz uchwała siedmiu sędziów SN z dnia 8 lipca 2008 r., III CZP 154/07, OSNC 2008, nr 12, poz. 133).

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy uchylił wyrok Sądu pierwszej instancji i odrzucił pozew. Podstawą takiego rozstrzygnięcia było uznanie, że A. W., która występowała w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji jako pełnomocnik powódki, nie mogła być jej pełnomocnikiem, gdyż stosunek zlecenia między stronami nie miał charakteru zlecenia „stałego” (art. 87 § 1 k.p.c.). Stanowisko Sądu w tym zakresie jest prawidłowe. Nieuzasadniony był zatem zarzut naruszenia art. 92 k.p.c. w zw. z art. 386 § 3 i art. 130 § 1 k.p.c. Brak należytego umocowania A. W. do reprezentacji powódki prowadzi jednak do stwierdzenia, że także w postępowaniu apelacyjnym powódka nie była należycie reprezentowana. W konsekwencji postępowanie przed Sądem drugiej instancji dotknięte jest nieważnością (art. 379 pkt 2 k.p.c.). Z tego względu należało uchylić zaskarżone postanowienie i znieść postępowanie przed Sądem Okręgowym w zakresie dotkniętym nieważnością (art. 379 pkt 2 k.p.c.).

Uzasadniony był zarzut naruszenia art. 199 § 1 i 2 k.p.c. Sąd Okręgowy nieprawidłowo odrzucił pozew wniesiony przez A. W. w imieniu powódki. Pozew może być odrzucony jedynie wówczas, gdy zachodzi jedna z przesłanek określonych w art. 199 § 1 k.p.c. Nienależyta reprezentacja strony powodowej, na skutek działania osoby, która nie może być pełnomocnikiem, nie został wskazany jako podstawa do odrzucenia pozwu. Stwierdzenie, że pełnomocnik strony nie mógł być pełnomocnikiem stanowiło podstawę do wszczęcia przez Sąd pierwszej instancji postępowania naprawczego na podstawie art. 130 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398¹⁵ k.p.c.).